

LANGELAND
KOMMUNE

Fritids- og folkeoplysningspolitik

Forord

På Langeland og Strynø har vi en stærk frivillig foreningskultur. Fritids- og folkeoplysningspolitikken skal bidrage til at områdets tilbud forbliver attraktive for nuværende og kommende borgere.

Arbejdet i de frivillige folkeoplysende foreninger og aftenskoler er med til at skabe lokalt sammenhold og identitet. Deres arbejde er et værdifuldt bidrag ind i rigtig mange aspekter af vores hverdag og bakker op om mange af kommunens øvrige politikker fra sundhedspolitik over klimaplan til bosætnings- og tiltrækningspolitikken.

I Danmark er foreningerne det traditionelle samlingspunkt, når det drejer sig om fritidsaktiviteter og samtidig en af hjørnestenene i det danske demokrati og kulturliv. Udover at udgøre den praktiske ramme for udfoldelse af fysiske- og sociale aktiviteter, er det også her man udvikler fællesskab, demokrati og forpligtende samvær.

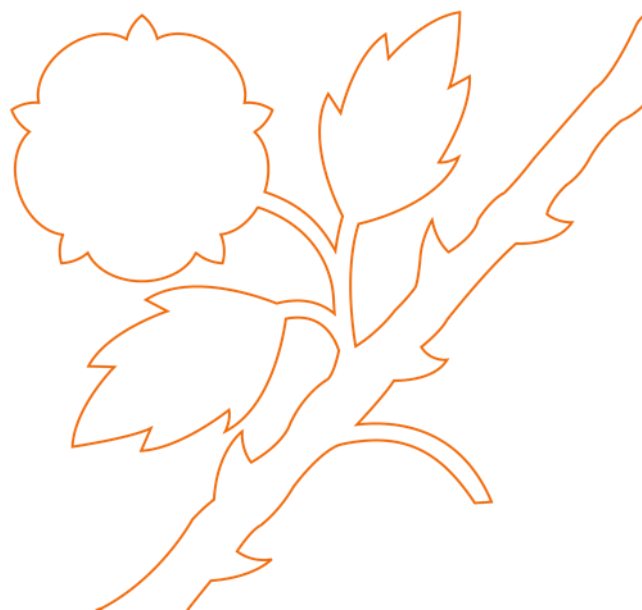
Det er både menneskeligt og økonomisk set en fordel, at så mange af kommunens borgere – yngre som ældre – tager aktivt del i fritidslivet. Det giver større tilknytning til lokalområdet og danner netværk.

Forud for politikken har der været afholdt borgermøde med mange gode input til vores fælles fremtidige arbejde og indholdet i denne politik.

God læselyst og *tak til vores rigtig mange frivillige og ildsjæle*, der beriger os alle.

Tonni Hansen

Borgmester

Vision Fritids- og folkeoplysningspolitik

I Danmark er foreningerne det traditionelle samlingspunkt, når det drejer sig om fritidsaktiviteter og samtidig en af hjørnestene i det danske demokrati og kulturliv. Det er også her man udvikler fællesskab, demokrati og forpligtende samvær. Det er både menneskeligt og økonomisk set er fordel, at så mange af kommunens borgere – yngre som ældre – tager aktivt del i fritidslivet. Derfor vil Langeland Kommune i samarbejde med foreningerne, organisationer, sammenslutninger og den enkelte borger bidrage til alsidige fritidstilbud til borgere i alle aldre, være med til at øge antallet af frivillige i foreningslivet samt sikre kvaliteten af øens mange instruktører og trænere gennem hjælp til uddannelse.

Fritids- og folkeoplysningspolitikken for Langeland Kommune har til formål at fremme og støtte fritidsaktiviteter for borgere i alle aldre og sikre et bredt udvalg af kulturelle og sportslige tilbud til os alle ~ sammen. Der er fokus på det forpligtende fællesskab, demokratiforståelse og lokalsamfundenes sammenhængskraft. Politikken sigter mod at skabe aktive borgere, der er engagerede i deres fritid og i at deltage i lokalsamfundets aktiviteter og styrke tilhørsforhold lokalt. Samtidig har politikken som mål at understøtte den fysiske og mentale sundhed samt bidrage til fastholdelse og tiltrækning af borgere.

Fritids- og folkeoplysningspolitikken skal fungere som en ramme og retningslinje for Langeland Kommune med det formål at skabe en levende og aktiv fritidskultur, der styrker det lokale fællesskab og borgernes trivsel. Det nedsatte Folkeoplysningsudvalg arbejder indenfor rammerne af denne politik for at fremme og gennemføre politikens vision.

Et generelt træk ved foreningslivet og aftenskolerne i Langeland Kommune er en imponerende vilje til selv at skabe og opbygge i fællesskab til gavn for os alle ~ sammen

Pejlemærker

Visionen omsætter vi gennem en række pejlemærker. De afspejler tiltag der gøres fra kommunens side af samt i de kriterier, der er opsat for fordeling af tilskuds- og puljemidler til de folkeoplysningen frivillige foreninger og aftenskoler.

Frivillighed og foreningsliv: Langeland Kommune støtter og anerkender det frivillige arbejde, der udføres af lokale foreninger og organisationer. Kommunen vil sikre gode vilkår og rammer for foreningslivet og frivillige, herunder tilskudsmuligheder, faciliteter og kompetenceudvikling. Foreningslivet er i høj grad ryggraden i de lokale fællesskaber med en bred vifte af tilbud og dermed også deltagelsesmuligheder for alle et fokus der skal fastholdes og udbygges.

Børn og unge: Der skal være særlig fokus på at skabe attraktive fritidstilbud til børn og unge i Langeland Kommune. Aktiviteter og faciliteter skal tilpasses deres behov og interesser for at sikre en aktiv og sund livsstil samt fremme inklusion og socialt samvær.

Uddannelse og dannelse: Kommunen vil støtte og fremme læring, demokratiforståelse, aktiviteter og udtryksformer, der giver borgerne mulighed for at udøve deres drømme, kreativitet og læringsvilje.

Lokalt samarbejde: Kommunen understøtter samarbejde mellem foreninger, institutioner, skoler og lokale virksomheder for at skabe et bredt spektrum af fritidstilbud og oplevelser. Gennem partnerskaber og netværk skabes der synergieffekter og ressourcerne udnyttes bedst muligt.

Mangfoldighed og tilgængelighed: Langeland Kommune støtter et mangfoldigt udvalg af fritidsaktiviteter og tilbud, der tager hensyn til forskellige aldre, interesser og behov. Der skal være et særligt fokus på at sikre, at aktiviteter er tilgængelige for mennesker med handicap og andre særlige behov.

Fysisk og mental sundhed: Langeland Kommune støtter aktiviteter, der fremmer såvel den fysiske som mentale sundhed.

Bæredygtighed: Langeland Kommune vil fremme bæredygtige initiativer inden for foreningslivet og aftenskoler. Dette kan omfatte fremme af genbrug, etablering af en bytteboks, reduktion af ressourcepild og miljøvenlige tiltag i arrangementer og aktiviteter

Handlinger

Frivillighed og foreningsliv

Der skal fortløbende være fokus på at sikre udviklingsmuligheder for lokale fællesskaber og der skal være et særligt blik på at sikre deltagelsesmuligheder og variation i tilbuddene. Dette gøres bl.a. via dialog og puljer som fx kulturpuljen og Folkeoplysningsudvalgets puljer.

I Langeland Kommune er de etablerede faciliteter i meget høj grad opført og drevet af selvejende institutioner. Det er derfor afgørende med en løbende dialog, hvorfor Folkeoplysningsudvalget en gang hvert andet år afholder et fællesmøde med Frivillighedscentret, de selvejende haller, ~~øns forsamlingshuse~~ og andre relevante facilitetsejere samt med deltagelse af det relevante politiske udvalg for at drøfte den aktuelle facilitetssituation. Folkeoplysningsudvalget søger også, at deltager i Vi Samler Endernes årlige møde med forsamlingshusene, der også spiller en væsentlig rolle i det frivillige foreningsliv.

Der er fokus på, at der ikke ydes støtte, som kan virke konkurrenceforvridende i forhold til kommercielle aktører.

Langeland Kommune anerkender det store arbejde der gøres af mange frivillige som rækker ud over foreningsaktiviteter og som er med til at skabe en lang række events og oplevelser på Langeland og Strynø. Der arbejdes derfor på at gøre det endnu lettere for foreningslivet og øvrige ildsjæle i forbindelse med events og skabelse af oplevelser. Langeland Kommune vil skabe én indgang for foreningslivet, hvor man kan søge råd og vejledning om, hvad man fx skal søge tilladelse til hos hvilke myndigheder og hvordan samt hvordan man kan øge bæredygtigheden i events/oplevelser og bidrag med sparring i udviklingen af eventen/oplevelsen.

Børn og unge

Vores børn og unge skal tilbydes interessante og velkomne fritidstilbud, det betyder fastholdelse af kendte fritidstilbud, men også udvikling af nye. For at skabe det bedste fundament for vores børn og unge skal der være et kontinuerligt fokus på at styrke deres muligheder for fællesskaber og styrke deres fysiske og mentale sundhed. Det skal ske gennem et øget samspil mellem Langeland Bibliotek, Langeland Ungdomsskole, Musikskolen, SHORES, Geoparken – Det Sydfynske Øhav, skolerne, de frivillige foreninger og Folkeoplysningsudvalget.

Der skal arbejdes med Den Åbne Skole og tilbud fra de frivillige foreninger ind i skolerne, så tilbuddene er relevante og nærværende set i skoleregi og som samtidig bidrager til at foreningslivet får vist børn og unge, hvad de har at tilbyde. Folkeoplysningsudvalget skal arbejde med at børn og unge lærer om frivilligt arbejde og gå i dialog med skolerne for et samarbejde om dette.

Uddannelse og dannelse

Med afsæt i aftenskolerne er der fokus på at fremme livslang læring, demokratiforståelse og det aktive medborgerskab. Aftenskolerne og Langeland Bibliotek har en bred palette af tilbud, der både i samarbejde og hver for sig understøtter borgernes ønsker for læring og fællesskab. Der er fokus på at understøtte skabelsen af tilbud der matcher borgernes ønsker og behov, så flest muligt kan få deres ønsker opfyldt i en langelandsk aftenskole.

Aftenskolerne indgår aktivt i vores lokale demokrati og indsatsen bør udbygges. Aftenskolerne skal anvende 10% af det samlede tilskud til debatskabende aktiviteter og sigtet er, at flere af disse midler anvendes på debatarrangementer, der har et lokalt udgangspunkt gerne i samarbejde med kommunens centre om fx specifikke høringer, valg mm. Folkeoplysningsudvalget afholder hvert andet år et møde med aftenskolerne bl.a. med fokus på, hvordan 10%-midlerne i højere grad kan understøtte den lokale demokratiske debat.

Lokalt samarbejde

Der vil i stigende grad være fokus på at understøtte foreninger, der går sammen om fælles tiltag, nye aktiviteter og samarbejder. Der er særligt fokus på samarbejder, der styrker den lokale identitet og understøtter bosætnings- og tiltrækningspolitikken.

Der er fokus på at sikre god oplysning om og formidling af foreningernes aktiviteter på tværs af Langeland. Dette sker via Foreningsvejviseren og onlinekalenderen "Det sker på Langeland". Folkeoplysningsudvalget skal arbejde for at få flere med og aktivt gøre brug af de fælles platforme og redskaber, der stilles til rådighed for at flest mulige borgere kan finde frem til de mange og varierede tilbud der rummes på Langeland og Strynø.

Det administrative arbejde i foreningerne fylder forholdsvis meget hos nogen. Derfor skal Folkeoplysningsudvalget understøtte initiativer, der søger at bistå med at løfte de administrative opgaver i

fællesskab. Ligesom Folkeoplysningsudvalget en gang årligt skal afholde en foreningsaften med fokus på temaer, der kan give læring til at skabe en lettere hverdag i foreningerne.

Langeland Kommunes egne aktører så som ungdomsskole og bibliotek skal have for øje at lave aktiviteter, der supplerer og understøtter de frivillige aktørers muligheder og dermed også undlade visse aktiviteter, som allerede udføres eller kan udføres af frivillige aktører. Kommunens egne aktører skal i videst muligt omfang indgå i samarbejder om aktiviteter med frivillige foreninger og aftenskoler.

Mangfoldighed og tilgængelighed

Der er et bredt udbud af aktiviteter og foreninger, som er vigtige at fastholde for at sikre, at der er tilbud til alle aldersgrupper og til de fleste interesseområder.

Folkeoplysningsudvalget afholder hvert andet år et fællesmøde med henholdsvis Handicaprådet, Seniorrådet og Ungerådet for at få deres input til. Dialogen skal dels handle om:

- hvordan Langeland Kommune også fremover kan bidrage til at de folkeoplysende foreninger og aftenskoler kan bedrive deres tilbud på, så flest mulige kan deltage
- hvordan især Handicaprådet og Seniorrådet vil bidrage til at forbedre foreningslivets og aftenskolernes muligheder for netop dette.

Langeland Kommune har fokus på at nye anlæg eller større ombygninger indenfor fritids- og folkeoplysningsområdet skal have god tilgængelighed.

Fysisk og mental sundhed

Et aktivt fritidsliv og positiv deltagelse i foreningslivet er med til at styrke den oplevede mentale og fysiske sundhed. Der lægges vægt på, at tilbud og nye tiltag understøtter begge og er i overensstemmelse med målene i Langeland Kommunes Sundhedspolitik.

Bæredygtighed

Der vil være fokus på en stadig udvikling af et fritids- og foreningsliv på et bæredygtigt grundlag, såvel miljømæssigt, socialt som økonomisk. Der vil blive arbejdet aktivt på at udvikle og understøtte en øget bæredygtighed fx gennem etablering af byttebikse både lokalt i foreningerne og på tværs, gennem reduktion af ressourcspild, vejledning om energibesparende tiltag, genbrug og miljøvenlige tiltag i arrangementer og aktiviteter. Tiltagene omkring bæredygtighed vil understøtte Langeland Kommunes Klimaplan.

Rammer for det Folkeoplysende arbejde

Rammerne udgøres af et Folkeoplysningsudvalg og nærværende politik. Langeland Kommune har - jf. Folkeoplysningslovens § 35, stk. 2 - nedsat et Folkeoplysningsudvalg og har tillagt udvalget kompetence udover folkeoplysningslovens bestemmelser.

Der henvises til vedtægterne for Folkeoplysningsudvalget samt kompetencefordelingsplan for Kommunalbestyrelsen, de stående politiske udvalg, nedsatte udvalg herunder Folkeoplysningsudvalget samt administrationen.

Med udgangspunkt i Folkeoplysningsloven og denne politiks vision og målsætninger er det Folkeoplysningsudvalget opgave at gå i dialog og få indsigt i tilgrænsende områders aktiviteter, og deraf sikre en reel og konkret behandling af nye tiltag og aktiviteter på folkeoplysningsområdet.

Folkeoplysningsudvalget udarbejder en handleplan og et årshjul for deres arbejde. Denne handleplan evalueres en gang årligt med deltagelse af centerchefen.

Folkeoplysningsudvalget er høringsberettiget i alle politiske udvalgsager, der omhandler det folkeoplysende arbejde.

Vedtaget af Kommunalbestyrelsen den 20-11-2023

